

עלון יחיעם

מרץ 2021

קיבוץ יחיעם

חשבנו שנגמר? אז חשבנו...

בחירות (רביעיות) לכנסת ה – 24 עוד ארוכה הדרך

תוצאות הבחירות ביחיעם 2021

אמת – 72 / מרצ – 81 / יש עתיד – 92 / כחול לבן – 45 / ליכוד – 46 / סער – 22
/ בנט – 13 / ליברמן – 10 / ציונות דתית – 4 / רפא – 3 / זליכה – 2 / כך – 1 /
כך – 1 / נר – 1

395 מצביעים

2 פסולים

משולחנו של עידן רז מנהל אגודה קהילתית / ועד מקומי

עם הפנים קדימה

עוד לא זמן לסכם את תקופת הקורונה, זה עוד יבוא. אבל כן ניתן לציין שאנחנו כבר מתכוננים ליום שאחרי ולחזרה לשגרה לצד הקורונה ולא בצילה. בימים אלה נקרא הציבור לאשר את תוכנית ותקציב האגודה לשנת 2021. עיקרי התוכנית עוסקים בתחומי הליבה החברתית קהילתית, שהם מהותה של אגודה קהילתית. תרבות, חינוך והשנה, ביתר שאת, גם בגיבוש וליכוד קהילתי, באמצעות אירועי תרבות וספורט קהילתיים ושימת דגש על חינוך בלתי פורמלי, חיזוק ועיצוב הפעילות. הכוונה היא לארגן כשישה אירועי גיבוש לאורך השנה, הרצאות וסדנאות, מעבר לחגי ומועדי ישראל. הצורך בפעילויות חברתית קהילתית הוא חזק מאד אחרי שנה מאד קשה, ועדיין יש לקחת הכל בהסתייגות הנדרשת תחת מגבלות הקורונה ולזכור שהיא עדיין לא מאחורינו. אבל אנחנו רואים לנכון להכין תוכנית שמתייחסת גם ליום שאחרי. בהכנת תוכנית העבודה שמנו לעצמנו כמטרה נוספת, להתניע פעילות שוטפת של ועדות, של עשייה חברתית. אנחנו עומדים על סף המעבר מניהול מצב חירום משברי לחזרה לשגרה. זה שינוי פאזה. אנחנו מעוניינים למנף את ההזדמנות הזו לחיזוק וגיבוש את הלכידות שלוונו פה בזמן המשבר, שתהווה מקור של כוח גם בעיתות שגרה. זה מפנה לא פשוט, מריחוק חברתי והצבת מגבלות, לקריאה להתקהלות, התגבשות ועשייה משותפת. אני קורא בקול גדול, לכל מי שמעוניין לתרום ולעשות, בכל היקף ובכל תחום, ליצור קשר עם רז או איתי.

חינוך משלים

המבנה שמתחת לחדר האוכל עומד בשלב המסירה של הקבלן. החלפת האבן המשולבת מחות למבנה תיעשה בחודש הקרוב ואפשר לראות במקום חזון שמתממש שיחזק מאד את החינוך הבלתי פורמאלי. עוד לפני שיתחיל החופש הגדול מתוכננת פעילות החינוך הבלתי פורמלי לעבור למבנה המשופץ המשותף.

חדר פעילות

במועדון הצלבני בטבע יחיעם, מוקם חדר פעילות למפגשים לימודיים ויצירתיים לילדים ולמבוגרים, שהוא שיתוף פעולה בין הקיבוץ, האגודה ומתנ"ס המועצה האורית מטה אשר. איתי צור משמש איש קשר בין המתנ"ס, החברים והמדריכים. כדי לארגן פעילות בשיתוף פעולה עם המתנ"ס, צריכים להיות מינימום שבעה נרשמים לכל פעילות. המקום ימלא את הצורך בפעילויות הללו במקום כל החללים הקטנים, שלרוב אינם מתאימים ולא מבוטחים, בהם משמשים היום. הפעילות במקום כבר החלה. בהפעלת קבוצות התעמלות בשיטות שונות, על ידי אלה הרשקו. נכון להיום עדיין חלות גמבלות קורונה על מספר המשתתפים ונדרשת עמידה בהנחיות, אך המקום וסוגי הפעילויות יתאימו גם ליום שאחרי הקורונה.

בריכת שחייה

התוכנית היא להפעיל את בריכת השחייה באותו אופן שבו הופעלה בשנה שעברה. 6 ימים בשבוע תעמוד הבריכה רק לרשות אנשי יחיעם, ביום ראשון זכאי המפעיל להכניס מתרחצים מבחוץ. הבריכה תיפתח בשבועות ותפעל עד חגי תשרי.

אביב וברכות

כשמסביב הכל פורח ובחוזן מנשבת אווירה של חג

כשכבר ניתן לחגוג עם המשפחה המורחבת

אני מאחל לכל אנשי יחיעם חג שמח כשר ונעים!

מגינים על הסלמנדרות

אמיר מרשנסקי מוביל פעילות ברוכה בנושא שימור, הגנה ומעקב אחר סלמנדרות. זו תופעה מדהימה, שכבר 70 שנה מגינים בקיבוץ על דו חיים מקומי, עדין ורגיש, שמופיע כמו באגדות, רק אחרי הגשם ואופייני מאד ליחיעם. למרבה השמחה, בשנים האחרונות אנחנו עדים לריבוי באוכלוסיית הסלמנדרות וטוב שיש מי שדואג להגן עליהן ולעקוב אחריהן. במסגרת פעילות נאמני הסלמנדרות, עיצבה מיתקה ישראל שלטים, שנתלו בשלושה מקומות בקיבוץ, הקוראים לציבור לשמור על הסלמנדרות בעיקר בכבישים.

סלמנדרה מצויה היא דו חיים שנופץ במזרח התיכון. היא נמצאת בסכנת הכחדה ובישראל מוגדרת כמין מוגן.

הסלמנדרות חיות במעיינות, שלוליות חורף, בריכות סלע ונחלים בצפון הארץ.

צבעה של הסלמנדרה שחור עם כתמים צהובים, כאשר דגם הכתמים שונה מפרט לפרט ומהווה מעין "טביעת אצבע" המאפשרת לזהות אותה באופן אישי.

הסלמנדרה פעילה בעיקר בלילות גשומים, בין החודשים אוקטובר עד מרץ.

בקיץ היבש הסלמנדרות מסתרות במקומות לחים ומפחיתות את פעולתן.

**משולחנם של
אתי קלדס - מנהלת קהילה
ירון פוקס – יו"ר ומנהל
קיבוץ**

חקלאות

תחילת האביב

המטעים נמצאים בתהליכים ראשוניים של פריחה.

בננות

יבולים מצויינים בבננות, שהמחירים היו נמוכים עד כה. עכשיו קצת עולים.

אבוקדו

הפתעה בהיקף היבול. במהלך העונה נגיע לכ-1300 טון. המחירים בשיקלול של שוק מקומי וייצוא עומדים על עשרה שקלים.

חממות הידרופוניות

מתכננים להגביר את שיתוף הפעולה השיווקי והתפעולי עם חניתה. בקרוב מתוכננת הקמת חממה נוספת, עם גידולים נוספים.

לול

התוצאות הארציות לא טובות. התגמול למגדלים נמוך מאד והמשבר בענף נמשך. תוצאות המגזר האחרון בלול שלנו השתפרו ואנחנו מטפסים במעלה הטבלה.

מאגרי המים

אנחנו מצויים בשלבים אחרונים של מו"מ להסדרת הנושא מול משרד הבריאות וגופים נוספים. המטרה היא להגיע להסכמות ולפתרון לפני שייסגרו המאגרים הישנים.

במחצבה נפתח מאגר משותף ליחיעם וגעתון.

אנחנו משקיעים עבודה רבה בטיפול בנושא זה, כדי להבטיח שלא תהיה פגיעה בחקלאות.

י"ר מילואות

אלון אריאל בן 54, מבית העמק, נבחר לשבת בראשות מילואות. אלון שימש עד כה כמנכ"ל התעשיות הביולוגיות של קיבוץ בית העמק ופיתח אותן ברחבי העולם. בעבר מילא אלון תפקידים ניהול כלכלי בקיבוצו ובקיבוצים אחרים. אנחנו בטוחים בהצלחתו וביכולתו להמשיך את קודמיו ומאחלים לו הצלחה רבה.

השכרות עסקיות

עם דעיכת הקורונה נוצר ביקוש למבנים, למחסנים קטנים וגדולים וכדומה. מספר בנים מבקשים לשכור פה מקומות להפעלת יזמויות.

השכרת דירות

הסתיים פרויקט גדול של שיפוץ בדירה 5, בתוך הבית ובסביבתו החיצונית, כחלק מהתוכנית שהוגשה כבר ב-2020. בקומה העליונה כבר נכנסה משפחה ובעוד כחודש תיכנס לבית משפחה נוספת. תחזוקת הבתים ברמה נאותה נדרשת כי בהתאם למצבו של הבית נעשית התאמה ושיפור של מחירים וחוזים. תוצאות ענף השכרות עלו השנה ב-2.5%. אנחנו מבקשים להודות לדן ורדי ולחניכי המכינה שהסתיימה בחודש שעבר, על השארת הבתים והסביבה במצב נקי ומסודר.

היטל השבחה

הוועדה המקומית של המועצה פועלת להטלת היטל השבחה על בתי החברים. אנחנו לומדים את הנושא ועומדים מול המועצה, בוחנים את הדרך הנכונה ביותר להגיע להסכמה.

הסדרת שמאות

בעקבות הצעדים שנוקטים רשות מקרקעי ישראל ורשויות המיסים, אנחנו מכינים שמאות מפורטת על כל אחד מהמבנים והנכסים על מנת לעמוד מוכנים מול רמ"י.

אנרגיה סולארית

חתמנו עם אנרגיה ירוקה של קבוצת אליוט, על הסכם. על כל תחום בפרוייקט נחתם חוזה נפרד. הצעד הראשון הוא פרישת מתקנים סולאריים על כל הגגות הציבוריים הפנויים בקיבוץ. כמו כן חתמנו איתם על קירוי שהם מבצעים בכל מגרשי הספורט, טניס, כדורסל, כדורגל, לצורך פרישת מתקנים סולאריים. הם מקרים, אנחנו מקבלים 15%. בתוכנית פרישת מתקנים סולאריים על מאגרי המים ובדיקת אפשרות לנצל גם שטחי חקלאות לצורך התקנת מתקנים סולאריים.

ריענון נהלים והסכמים

נעשה ריענון ההסכם עם טנא, החברה המלווה אותנו בהסכמי הפנסייה. היה צורך בריענון, מאחר שהעובדים הנמצאים עדיין במעגל העבודה הולכים ומתמעטים ואין יותר צורך באותה רמת ליווי. רוענון הסכם עם ענף הנוי. ההסכם כולל היום גם את הטיפול בסביבת הדירות המושכרות. נעשה טיפול יסודי ויימשך טיפול שוטף. כמו כן שונתה החלוקה הכספית בין האגש"ח לבין הוועד המקומי.

תשתיות

הסתיימה עבודה של העתקת עמודי חשמל בבתים שסמוכים לכביש 20, כמו כן נעשתה באזור עבודת נוי מסיבית. הסתיימה הסדרת הניקוז באזור של כרמי ויהושע לוי גםובמבני הסוכנות. בחודש אפריל, עם תופס חופשת הפסח, תהיה החלפה במרכזיית חשמל ב'. תצא הודעה מסודרת לציבור.

כלבו

נעשית התארגנות והתאמה בעבודת הכלבו, במטרה לייצב את כוח האדם ולייעל את העבודה.

(המשך בעמ' 8)

מועדון לחבר

המועדון נערך לפתיחת אירועים בהתאם לתו הירוק. אירוע אחד כבר התקיים ויש פניות לאירועים נוספים.

צוות צחי לנושא קורונה

הצוות יתכנס בימים הקרובים להכנת תוכנית למעבר מטיפול במגפה לטיפול במחלה.

94% מהמבוגרים מעל לגיל 50 מחוסנים וכן רוב האוכלוסיה שבין הגילאים 16 – 50.

נדרשת היערכות לקראת החגים ולקראת החיים שאחרי המגפה.

בית משפחתי

בחודשיים האחרונים נעשה ליווי מאד צמוד של אתי, יחד עם אביבה, עם העובדת הסוציאלית ועם המשפחות. יש לחץ מאד גדול בבית המשפחתי ואנו מוקירים את הצוות על העבודה הקשה והמסורה.

ייפוי כוח

אנחנו קוראים לציבור להצטרף למהלך של מתן ייפוי כוח, מה שמאד מסייע לקבלת החלטות ודרכי טיפול בבני משפחה, שמצויים במצב שדורש קבלת החלטות משמעותיות.

לקחי המכינה

יתקיים סיכום משותף של כל הנוגעים בדבר, על סיום והמשך התנהלות המכינה. זו היתה שנה מאד מורכבת, הן בשל הצורך לשמור על נהלי הקורונה מול קבוצת אנשים שנמצאת בתנועה החוצה ופנימה והן בשל הצורך לשמור על רמה ועל רצף של פעילות.

מתוכנן אירוע של מפגש עם החברים, המדריכים והיחניכים.

מפגשי ותיקים

ועדת הוותיקים פועלת במלוא המרץ. ככל שמזג האוויר מאפשר, נערכים המפגשים של הוותיקים, אליהם מצטרפים מידי פעם גם אנשי קשר, מחוץ לספרייה. בתוך הספרייה נערכים מפגשים עם בקפסולות קטנות עם העובדת הסוציאלית, לצורך לימודי תנ"ך, מפגשי זמר ועוד.

מפגש ותיקים מוזיקלי לקראת פסח עם שלישיית עדי מיגור

חברים יקרים,

אנו בפתחו של האביב ובהשראתה של הפריחה הנפלאה המאפיינת אותנו ובפתחה של תקופה חדשה, הנוסכת בנו תקווה גדולה לחיים טובים, לאחר שנה של התמודדות עם מגפה קשה.

לאחרונה קיבלנו מספר החלטות הקשורות ישירות ברווחת החברים.

א. תוספת 200 ₪ לחודש לחבר בתחום הפנסיה.

ב. חורדת המס הפרוגרסיבי ל 50% ויהיה המשך בתהליך.

ג. החלטה של חלוקת מקדמה (משמעותית) לדיווידנד בעקבות סיום 2020 שנה מוצלחת ביותר בכל המגזרים.

ברצוננו להודות לענפים שלנו, המפעל, השכרות, חקלאות, שירותים וכל העוסקים במלאכה, על עבודה מעולה וביצועים יוצאי דופן ועל הטיפול באופרציות כל כך מורכבות.

ההישגים מועצמים מאוד בצל המגפה הקשה שפקדה אותנו בשנה האחרונה ודרשה פתרונות לוגיסטיים ואחרים, בתחומים השונים של קהילה ועסקים. תודה רבה גדולה לכולכם על הסבלנות וכושר העמידה המופלא שגיליתם בשעות קשות אלו.

חג שמח!

בברכה,

אתי וירון בשם ועד ההנהלה

ברכתו של יוחאי נאמן לעובדי המפעל פסח תשפ"א

עוד מעט השמש תזרח הקורונה תשקע, הגשם ישטוף המגפה תחלוף, יהיו שירחצו בים ואחרים שיחפשו מחסה מגשמים אחרונים שעוד יבואו ולא במקרה.

הסדר הישן והטוב יחזור לעולם, נשוב ונחזה 'בקשת בענן'.

ובינתיים, אנחנו כאן במעדני יחיעם, רגע לפני שנסב לשולחן החג, נסכם ונסכים כי במידה רבה, מתוך הקושי הגדול, הייתה זו שעתנו היפה ויותר מכך, הייתה זו שנתנו הראויה.

בעיקר כי אנחנו שהיינו כאן ערב פסח תש"פ, המשכנו ביחד לאורך כל שנת הקורונה.

לא חלתנו וכן איפשרנו, לא תרצנו וכן תמרצנו, לא עייפנו וכן עפנו, לא ויתרנו ולכן הצלחנו.

הסוד הוא סולידאריות, המפתח הוא נחישות, הדרך היא צניעות.

מה עשינו יותר טוב השנה: יותר מכירות בארץ ובחו"ל, פחות חוסרים, הגדלנו את נתח השוק, איכות המוצרים שופרה, היו פחות תאונות עבודה.

מה יש לשפר – לפתח תחום פעילות שונה, מהותי ורווחי, להיות עוד יותר איכותיים, לצאת עם יותר מוצרים חדשים, להצליח עם הכשרויות הנוספות.

להגיע למצב בו הגידול במכירות יהיה רציף ומשמעותי.

קל זה לא יהיה. תחום פעילותינו קשה. כל התותחים צריך שיהיו רועמים ביחד. באותו הזמן המוזות לא יכולות לשתוק, האוזניים אסור שיהיו אטומות והעיניים חס וחלילה שיהיו עצומות.

נדרש שילוב ושיתוף, מתחייבת עבודה במקביל.

בכנות, אני חושב ש'מה ואיך עושים' הם דברים ממש חשובים, אך מה שבאמת קובע, מבדיל ועושה את השוני הוא 'מי עושה'.

בעיניי, זו ההזדמנות שלנו – כי גם אם חשובים האמצעים החומריים וההוניים, הכמותיים והיקרים שיש לאחרים, למתחרים. אם אנחנו כצוות של בעלי מלאכה טובים, מיומנים, אכפתיים וצוותיים – אם נהיה טובים יותר – הכל יהיה טוב! כי אנחנו הם: 'העושים – העובדים – הפועלים – החושבים – היוצרים.

לסיכום, ערב החג – תקווה ואיחולים לכל אחד ואחת באופן אישי, למשפחות העובדים, לילדים ולבני ובנות הזוג, לחברים ולהורים.

נוסיף ברכה לבריאות שלמה, אריכות ימים וימים מאושרים.

התקווה והתפילה היא לשלום, הבנה, והתחשבות בבית, במפעל ובכל ישראל.

ובאופן מיוחד, שלא תהיה קורונה, במהרה בימינו, בכל העולם לעולם.

חידוש במפעל – סככות מנוחה והתרווחות

חברי ותושבי קיבוץ יחיעם שלום,

מחזור ג' של מכינת רעות הסתיים

בדמעות התרגשות ורגשות הוקרה, עמדו החניכים מחוץ לאוטובוס ליד מגרש הטניס של יחיעם. יציאת האוטובוס התעכבה בשביל עוד חיבוק אחרון. שלושים וארבעת בוגרי מכינת רעות יחיעם יצאו לדרכם. היתה זו שנה של אתגר משמעותי לקיום המכינה. שנה בה את חווית המסע, הטיול והסיום, היינו צריכים להחליף במפגשים מעוררים לא פחות, מסוג חדש, בעיקר במכינה עצמה ודרך הזום. בתנאים החדשים, התרחש מסע לא פחות עוצמתי של היכרות בין חבר'ה ממקומות שונים מאוד, חווית של גילוי תחומים והשקפות עולם. כל זאת כאשר התהליך החשוב ביותר הוא תהליך עדין של כל חבר בקבוצה. תהליך של חשיפה והתקרבות, של מפגש עמוק אחד עם השני. דרך המפגש עם האחר בקבוצה ועם תכנים לא מוכרים, נפגש כל אחד מהחניכים עם צדדים חדשים בעצמו. שם קורה תהליך הגדילה וההתבגרות האישי.

(המשך בעמ' 14)

מבחינת מעורבות בקהילת יחיעם, השנה השתלבו החניכים בהתנדבות במרכז קשר, במרכזון א'-ב', מרכזון ג'-ד' וכן ענף הנוי ביחיעם. כמתנת סיום של החניכים לקיבוץ והוקרת תודה על הבית החם שהיה להם הקיבוץ, הקימו החניכים ספסל נדנדה במצפה וכן צבעו את התחנה בכניסה להרחבה.

זה המקום להודות לצוות הנהלת הקיבוץ. ירון, עידן, ישי, אתי, רז, יאנה, ושאול, על קבלת פנים אוהדת, מענה מהיר ועוטף, נדיבות וחברות לאורך הדרך. תודה גדולה לכל אנשי יחיעם, על הסבלנות, קבלת הפנים החמה, והתמיכה בקיום המכינה. אנחנו מרגישים כאן מאוד בבית. חג חירות שמח, דן, מטר ומחזור ג' של מכינת רעות יחיעם

חינוך משולחנה של סנדי ירום

פסח בשער

לאט לאט נכנסים לשגרה. קצת מרגיש לנו כמו תחילת שנה ולא סוף שנה.

ברוכה הבאה

לאור התרחבות הפעילות במרכזונים ובפעילות השומר הצעיר, הצטרפה אלינו גילי גלינדס, בתפקיד אחראית על המרכזונים, על עבודת המדריכים ועל הפעילות. גילי תלווה את הפעילות, תנחה את המדריכים ותהיה בקשר עם ההורים.

בכל הגילאים עוסקים בהכנות לפסח

הגיל הרך

עוסקים באביב ובפסח. מכינים טבון לאפיית מצות מספרים על יציאת מצרים. מטיילים בטבע ולומדים על ההתחדשות.

ילדי גן דרור 'יוצאים ממצרים'

(המשך בעמ' 16)

ילדי גן אנקור בונים טבון
מבוץ ואופים מצות

מרכזון תמר , א'-ג'

המרכזון פועל כל יום במהלך חופש פסח.

בונים טבון בחצר של מרכזון ד'ו'

נעורים

התקיים מחנה פסח של המועצה והתנועה, בהשתתפות יותר מ-40 בני נוער מיחיעם, בהדרכת המדתיים של יחיעם, הקומנריות של השומר הצעיר וגילי.

גן ביער

לאחרונה מתרבים הימים שהגננות מגיעות למתחם המושקע והנעים של גן ביער ומוצאות אותו באי סדר, בעקבות שימוש של מבקרים. אנחנו מזמינים את אנשי יחיעם לבקר, ליהנות ולהשתמש במקום הנעים שיצרנו. **אבל אנא, תשאירו את המקום כפי שמצאתם אותו.** ניתן אפילו לצלם כשמגיעים ולסדר בסיום על פי התמונה. כמו כן אנחנו מבקשים ליידע את אחד מאנשי צ.ח.י, אם רואים במקום מבקרים חיצוניים. המקום חשוב לנו מאד. הוא מהווה מרכיב אופייני וחיוני לפעילות הילדים. **אנא, עזרו לנו לשמור עליו!**

**ילדי יחיעם וכל אנשי העזותים החינוכיים
מאחלים חג שמח וכיפי לכל החברים והילדים
ולכל בית ישראל!**

חופשת פסח

המרכזונים עובדים מ – 07:00-16:00.
פעילות עשירה ומגוונת, כולל הרבה פעילות חוץ.
ביום האחרון של החופש ייערך יום אתגרי עם מפעיל חיצוני.

משולחנו של רז דגן

חלפה שנה בדיוק מאז השתנו חיינו ומאז חגגנו במשותף בפעם האחרונה, במסיבת פורים מדהימה.

שנה שאף על כל הקשיים שמרנו על הגחלת, המצאנו ויצרנו מיני אירועים מותאמים למגבלות.

עגלות נוסעות עם הופעות חיות, סדנאות והרצאות של חברים בקבוצות קטנות, פרויקט עידוד של חלוקת ערכות למבודדים וצוות מורל, שעבר בית בית מידי שבוע בשבוע והמתיק את הקושי בסגר הראשון.

מבחינתי תהלוכת פורים, לפני כשלושה שבועות, היוותה נקודת מפנה בין שנת הקורונה לעוד שנה שעל פי התוכניות, היה רוויות פעילויות מגבשות לקהילה התוססת שלנו.

בתהלוכת פורים ראינו את עשרות הילדים מצטופפים בעגלות הרתומות לטרקטור והורים וסבים מתהלכים לצדי השיירה וזה ממש חימם את הלב. הכמיהה לביחד זה החוסן שלנו.

(המשך בעמ' 20)

הכמיהה ל"ביחד". תהלוכת פורים 2021

עתה נראה כי מבצע החיסונים עובד ולאט לאט מותרות התקהלויות גדולות יותר. אנחנו עובדים ומתכננים את המשך הפעילות לחודשים הקרובים, בחגים והמועדים העתידיים.

טקסי יום השואה והזיכרון ויום העצמאות, שנחזור לחגוג עם מפקד אש, והופעה, זיקוקים והפנינג עצמאות שמח, עם מתנפחים לילדים, נוער ומבוגרים. פרטים יפורסמו בסמוך לכל אירוע.

בהחלט יש למה לצפות.

אני מזמין אתכם להירתם לשיירת העשייה התרבותית אותה נוביל השנה,

בכיף וברינה.

נתראה באירועים

שלכם רז 0544320697

פסח במבט ארכיוני

(המשך בעמ' 22)

מתוך אגדה מקומית שנערכה בשנת 1980

תודה לארכיון יחיעם

שיחה של תקווה

מי ששואל את עצמו מה קרה לשמאל בישראל בפרט ובעולם בכלל, מי שחושש מההשלכות של עלית ימין קיצוני, מי שדואג שמא ייכפו עליו אורחות חיים שהוא אינו רוצה בהם, כדאי לו לקרוא את ספרו החדש של אורי ובר
"השמאל" כפי שהסברתי לנכדתי

כמו שנשברים כל הזמן מיתוסים של השמאל, גם את המיתוס הזה אני נאלצת לשבור. אורי לה הסביר לנכדתו. היא לא שאלה וגם לא בטוח שבאמת מעניין אותה. "שי לא באמת שאלה", מודה אורי, "אבל עצם זה שבעת הכתיבה היא היתה לי מול העיניים, זה חייב אותי לכתוב ברמה ובסגנון שיתאימו לה. הז'אנר הזה, זה וזה כפי שהסברתי לילדתי / נכדתי מקובל מאד בחו"ל וגם אחי זיכרונו לברכה, שלו הקדשתי את הספר הזה, כתב לפני 20 שנה ספר בשם זה בצרפתית".

"רצייתי להשיב למושגים שמאל וימין את כבודם האבוד". אורי

(המשך בעמ' 24)

אורי רוצה ממש לדבר על הנושא בגובה העיניים ולא במילים הגבוהות, אולי אפילו המתנשאות, בהן נהג השמאל לדבר במשך השנים.

"רוב האוכלוסיה בארץ", הוא אומר, "יש לה דעות שמאליות. רוב האנשים רוצים הפרדת דת ממדינה, שבת חופשית, היפרדות כלשהי מהפלשתיאנים ורוב האנשים חושבים שרווחה, בריאות, וחינוך, הם באחריות המדינה. אלה הדברים הכי חשובים והם כולם חלק מהאג'נדה של השמאל. ובכל זאת, האנשים שרוצים בזה, מצביעים ימין מסיבות אחרות. עוד למשל, לגבי הגישה השמאלית של הציבור, לכולם ברור שבעיית הפערים הכלכליים והעוני, זו אחריותה של הממשלה וחובתה של הממשלה לפתור. זו גישה שמאלית ביסודה".

אז איפה בכל זאת נמצא השמאל? אני שואלת, כמו נכדתו שבספר.

"ההסבר שלי הוא שתהליך הגלובליזציה, שהפך את כל האנושות לחסרת ביטחון כלכלי וחברתי, יצר חוסר אמון ועירעור של הזהות, זה המתכון למשטר פופוליסטי ימני" משיב אורי ויורד לפרטים הנוגעים לישראל.

"בארץ המצב מאד רגשי ולא רציונאלי לכן אין באמת קשר של האנשים עם דמויות של אנשים מהימין.

"בנוסף, הוא מוסיף, "יש פה בעיה של היחס והמסורת ליהדות. החילונים לא מצאו פתרון, הזניחו את הנושא והשאירו את זה לדתיים. יש ציבור רחב מאד שמחפש ביטוי ליהדות למסורת, בחיי היום יום ולא מוצאים את זה בשמאל ולכן הולכים עם מפלגות הימין. הגבול בין הדתה לבין פיתוח זהות יהודית", מדגיש אורי, "הוא דק מאד ובכל זאת, באמצע עומד חופש הפרט. השמאל, כמו כל דבר, צריך להתאים את עצמו, למציאות של היום. בשמאל חסרה קבוצה והנהגה שתיתן תשובות למצוקות של היום".

הספר, כך התרשמתי אני וכך גם אומרת לו כביכול נכדתו, משדר תמימות וחד צדדיות. אם לפשט מאד את ההתרשמות, השמאל טוב הימין לא טוב ולכן השמאל ישוב ויעלה.

"זה כתוב באוריינטציה שמאלית ואני לא מסתיר את זה", אומר אורי, "אבל הקפדתי לכתוב על הימין בגישה מכבדת, מקשיבה. היה לי חשוב לתת כבוד לימין ולא לעשות לעצמי עבודה קלה. אם מסתכלים על מצבו של השמאל רק בעשר השנים

האחרונות, זה באמת מדכא. אם מסתכלים בראייה קצת יותר היסטורית, רואים שהעולם כל הזמן יצר בעיות, קשיים ומצוקות, ותמיד קמו הגופים, גם בעלי גוון פוליטי וסיפקו תשובות. צריך גם לזכור, שמפלגות הימין הליברלי של היום, לפני 100 שנה נחשבו לשמאל רדיקלי. השמאל היום הוא קבוצה במצור, שמרגישה חולשה של מי שנמצא במצור, של מי שמואשם כל הזמן וכך היא נתפסת ומתנהגת. השמאל בישראל מתנהג כמו כת, מנוכר, לא מייצר שיח עם הציבור. מתגונן. אבל כל החיים הם עליות וירידות. זה מעגלי. זו דרכו של עולם, "מסביר אורי ומבטיח, "יהיו עוד הרבה בעיות וצרות בעולם כולו, אבל זה יבוא, השמאל יחזור לגדולתו. אני די בטוח שזה יקרה. זה תמיד קורה".

אם לא באמת ביקשה נכדתך שתסביר לה, מה גרם לך פתאום לשבת לכתוב ספר כזה? למי הוא מיועד? אני שואלת.

"כבר קיבלתי לא מעט תגובות מאנשים", הוא מספר, "יש האומרים, זה עשה לנו המון סדר ובשיח של היום, נתן לנו פרספקטיבה יותר היסטורית. יש האומרים שזה ספר חובה לבני נוער וצריך ללמד אותו בשיעורי אזרחות. הם רואים בזה ספר של ידע כללי, שנחוץ להבנת החברה של היום. יש אנשים שקנו את זה בשביל הילדים והנכדים שלהם, כדי שיהיה להם מושג מינימלי ביסודות האקטואליה הפוליטית, כי זה כתוב פשוט, זמין ונגיש".

אז קחו רגע של שקט ותקראו את הספר.

שמאל וימין בפוליטיקה – על פי ויקיפדיה

שמאל וימין בפוליטיקה הם מונחי מיון של אידאולוגיות, תנועות פוליטיות ומגמות בחברה. חלוקה בין שמאל לימין אינה מוגדרת בצורה מוחלטת, והיא משתנה במידה מסוימת ממדינה למדינה ומתקופה לתקופה. לעיתים קרובות פוליטיקה של שמאל ופוליטיקה של ימין מוצגות כמנוגדות, אם כי אדם או קבוצה מסוימים עשויים לנקוט עמדת שמאל בעניין אחד ועמדת ימין בעניין אחר; וכמה עמדות עשויות לחפוף ולהיחשב שמאלניות או ימניות בהתאם לאידאולוגיה.

מקור המונחים "ימין" ו"שמאל" הוא במקומות הישיבה של הסיעות השונות בפרלמנט הצרפתי שהורכב אחרי המהפכה הצרפתית אך לפני הדחתו של המלך. בפרלמנט זה, שנקרא "האספה הלאומית" ישבו הז'ירונדינים שציידו בשינויים מתונים במבנה המשטר והשלטון ובהמשך המלוכה והנהגת מונרכיה חוקתית, בימין הבית, ולעומתם היעקובינים, שציידו בביטול המלוכה ובשינויים חברתיים רדיקליים, ישבו בשמאלו.

חנה אופטובסקי ז"ל
הלכה לעולמה 12.3.2021

מאת: רותי כהן

חנה נולדה למשפחת אולניצקי בתל אביב בשנת 1931, אחות בכורה ליוסי, שנולד מספר שנים אחריה. אביה של חנה הגיע לארץ מאוקראינה. הורי אמה הגיעו לארץ מרוסיה, אך בשנות הרעב והמחסור ירדו למצרים, שם נולדה טובה, אמה של חנה.

חנה אופטובסקי ז"ל

חנה גדלה בשכונת מכלול בתל אביב. חברתה הטובה דורקה, היתה בתו של דוד פטרשמל, הדוד היקר, שאצלו נפגשו משה ואחיו האובד, איצ'ו, אחרי ששרדו, כל אחד בנפרד, את השואה. חנה היתה רק בת 16, כשביקרה אצל דורקה, כהרגלה ופגשה שם את משה. הוא יהיה שלי, אמרה בליבה.

משה חזר לקיבוץ רמת השופט, אל הגרעין הפולני של נערים פליטי שואה, שהיה מיועד לעלות ליחיעם. חנה, שלא עמדה בגעגועי הלב, הלכה אחריו והצטרפה אליו ברמת השופט.

זו היתה ההחלטה הנועזת והקיצונית ביותר שקיבלה חנה כל חייה. החלטה שגם הכתיבה את מסלול חייה.

בפברואר 1948 הגיעו חנה ומשה, ביחד עם הגרעין הפולני לקריית חיים, שם ישב קיבוץ הסלע. כעבור שנה, במרץ 49, כשהיא בת 17 בלבד, נולד ארי, בנם הבכור. כשעלו הבחורים מהקריה למבצר ג'דין, להילחם ולהגן על הנקודה, נותרה חנה עם קבוצת האמהות והילדים הראשונים בקריה. ארי היה הצעיר בילדים. חנה הצעירה באמהות.

כשהגיע הרגע שלו חיכו כולם, עליית האמהות והילדים לקיבוץ המבודד, יצאו לדרך שני טקסים (מוניות קוראים לזה היום) ומשאית אחת. על המשאית נסעה חנה עם ארי, בן מספר חודשים בלבד, בידיה. אלא שהמנוע התחמם ולא סחב בעלייה וחנה נאלצה ללכת ברגל, נושאת את ארי התינוק בזרועותיה. כך הגיעו השניים בפעם הראשונה הביתה ליחיעם.

מהר מאד הצטרפה חנה אל משה בעבודה בלול. שם עבדו ביחד כמה שנים ואז הגיעה חנה למטבח, כמבשלת והפכה, כהגדרתו של זוהר למלכת המטבח. במשך עשרות שנים, בוודאי כל ימי ילדותנו ונעורינו במקום הזה, להגיד מטבח, היה להגיד חנה א'. מהר מאד השתלטה על הבישול המורכב, על ההיקפים והכמויות שנדרשו לאוכלים רבים. תמיד הכל היה מוכן, בדיוק בזמן חם ומהביל ובדרך כלל, תתפלאו, גם טעים. רבים מתבשילי ילדותנו היו מעשה ידיה ולא פעם פרי המצאותיה, בהתאם למצרכים שעמדו לרשותה. ביד רמה ובקול עז, ניהלה חנה את המטבח והוציאה מתחת לידיה דורות של מבשלות.

אולי יש בינינו גם כאלה שזוכרים את הסנדוויץ' שנשאו בתיקם, בימים ההם, שהיה חבר נוסע בשעת בוקר מוקדמת אל מחוץ לקיבוץ, נרשם ערב קודם על לוח "מנות חוץ" ומקבל מחנה, שקמה לשם כך לפנות בוקר, את "המנה" הארוזה שלו. פינה חמה במיוחד שמורה לעוגות של חנה א'. עוגת הנס קפה ועוגת הקוקוס, עוגת הרולדה של פסח וכמובן, איך לא, עוגת הפרג, שאני זוכרת עד היום, שהיה מביא משה כל יום שישי לאבא שלי, זיכרו לברכה. עונג נוסף שקרוי על שמה של חנה, הוא סיר הטשולנט לשבת, שהיה רותח במטבח כבר כל הלילה שלפני, ואפילו שרשראות הברזל שהתקין עליו פייבל ברבות הימים, לא הצליחו לעצור את אלה שלא התאפקו והיו מתגנבים לנבור בו בשעות הקטנות של הלילה. עבור רבים מאיתנו, זיכרון תבשיליה של חנה, מקביל לזיכרונות הילדות של ילדים אחרים, ממטבחה של אמא.

חנה חיה את חייה כשהיא ממעטת לדבר, אינה מבקשת להביע בקול דעות או עמדות ובכלל מסתפקת תמיד במה שיש, לא מבקשת דבר לעצמה. תמיד הולכת לצד משה, שאותו אהבה בכל ליבה ובתמורה קיבלה את אהבתו, את חסותו המגוננת והוא תמיד שימש לה לפה.

ב – 1953 נולדה בתם אסנת

וב – 1959 נולד בן הזקונים זוהר.

חנה היתה אמא קיבוצניקית, צייתנית, נאמנה למימסד ולדרך ומאמינה בה באמונה שלמה. כהורים רבים באותם ימים, נמנעה מלהביע רגשות, במילים או במחוות גופניות, אך תמיד דאגה לרצות את ילדיה, כמו את כל מי שהיה סביבה. זוהר זוכר את עצמו כילד, מביא מידי יום שישי בהקמה, אותן שעות אחר הצהריים שהילדים בילו בחדרי ההורים, עוגה לשכנים, רינה מצד אחד ופייבל ומרים מצד שני. ועוד הוא זוכר שגם בבגרותו בעת השירות הצבאי ולאחריו, כשכבר גר בחדר משלו, היתה אמא מביאה לו מידי יום שישי עוגה וזר פרחים שליקטה ברחבי הקיבוץ וכל החבר'ה היו נאספים אצלו לאכול את העוגה של חנה א'.

בשנות ה-70 המוקדמות, כשנערכו שינויים פרסונליים בצוות המטבח, נענה הקיבוץ לבקשת הקיבוץ השכן, סאסא וחנה נשלחה לנהל שם את המטבח. כשסיימה את תפקידה, כתב מזכיר סאסא למזכירות יחיעם, שבלעדיה לא היה שורד קיבוץ סאסא את המשבר הכבד שפקד את המטבח שלו. מסאסא "נחטפה" חנה מיד על ידי התנועה ונשלחה לנהל את המטבח בגבעת חביבה, עד שדרש הקיבוץ את חזרתה למטבח הבית.

ב-1984 יצאה חנה ללימודים באפעל, במסגרת "תיכונה", ללימודי השלמה למי שלא סיים יב' כיתות. "פתאום גילינו שלאמא יש ראש, שכל, ידע והתענינות", נזכר זוהר באותה תקופה. היא הבינה מספר שפות, אם כי לא נהגה לדבר בהן וכשמשה היה זקוק לשימוש באנגלית, חנה עשתה זאת עבורו.

כשהחליף דור צעיר את דור המבשלות הוותיקות, הצטרפה חנה לצוות מחלקת הפריסה במעדני יחיעם וחנה כמו חנה, גם שם התמידה שנים רבות.

הבחירה של אסנת לחיות בשוודיה הרחוקה, העיבה על שמחתם וגאוותם של הוריה בהצלחתה המקצועית והמרשימה ככוריאוגרפית, אך גם לכך לא נתנה חנה מעולם ביטוי פומבי. כשזהר התחתן ונולדו לה נכדים, המשיכה חנה לבטא את רגשותיה בבישול ואפיה עבורם, סרגה לכולם סוודרים, אולם נותרה מכונסת בתוך עצמה, בכל הנוגע להבעת רגשות. את שיחות הטלפון עם בני המשפחה יזם וניהל תמיד משה. הוא היה מדבר, מתעניין ושואל שאלות וחנה היתה צמודה אל הטלפון בחדר השני, מקשיבה לכל מילה, ממעטת להוסיף משלה.

ארי, בנם הבכור של חנה ומשה, נפטר בשמונה עשר לפברואר, 97, אחרי מאבק קשה במחלת הסרטן, שתקפה אותו לראשונה כבר מספר שנים קודם לכן וחזרה ותקפה אותו שוב. כשנפטר ארי, שמרה חנה על דרכה השתקנית, הנמנעת מהבעת רגשות ועד יומה האחרון לא ידע איש, אולי רק משה, כמה עמוקים היו הצער והכאב שנשאה בשתיקה. בהלוויה שלו ובאזכרות לזיכרו, חזרה שוב ושוב, על המשפט שכל כך איפיין אותה. "מה לעשות? זה מה יש".

(המשך בעמ' 30)

לפני תשע שנים איבדה את משה, אהוב ליבה ומאז הלכה ושקעה והסתגרה יותר ויותר בתוך עצמה. לאחר שעברה ניתוח ברגלה, איבדה את יכולת ההליכה, התקשתה לדבר ותוך זמן קצר, ביחד עם המטפלת הצמודה שלה, עברה לבית המשפחתי.

גם שם, מציין זוהר, כמו תמיד בחייה, היא לא רצתה לתפוס מקום, לא רצתה להפריע, לא לבקש שום דבר, לא להכביד.

בשבוע שעבר, התעקשו הרופאים לבצע ניתוח קשה ברגלה, כדי להציל את חייה. חנה לא הצליחה להתאושש. אחרי כשבוע, כשרוב הזמן היא מחוסרת הכרה, בגיל 89, נפטרה חנה אופטובסקי.

אסנת, שבשל הקורונה לא יכולה להגיע להשתתף בהלווית אמה, כותבת מרחוק: "נראה שהבחירה שעשתה בגיל כל כך צעיר והכוח לממש את הדרך הזו, העניקה לאמא חיים טובים ומלאים ושייכות לאנשים ולמקום הנפלא הזה". חנה, המקום הזה, יחיעם ביתך והאנשים שקבורים סביבך, מקבלים אותך באהבה אל אדמתם ומבקשים להעניק לך מנוחה שלמה על משכבך.

זוהר, תותי והילדים, אסנת, תומס ומיכאל

משפחת אופטובסקי המורחבת

הבנות של איצ'ו בני זוגכנ, הילדים והנכדים

הלן, אלמנתו של ארי

קיבוץ יחיעם מחבק את כולכם

וקורא לכם להמשיך לראות במקום הזה בית

עדי גרוסמן
מצדיעים לך בגאווה
עם קבלת דרגת
סגן אלוף בצ.ה.ל.
בהצלחה בהמשך דרכך

להורים עדי זכרים גולדברג
לאחים עמית ועילוי
להולדת התאומות
עלמה רגינה ועמנואל נירה

לרחלי ושאול
אלופי הסבים
ולכווווווול
המשפחה המורחבת
נחת, בריאות ושמחה!

לליאור ונועם
גיא ודורון
להולדת הבת / האחות
הנכדה / האחיינית
שחר

מתוך אגדת יחיעם שנערכה במלאת 60 שנה לקיבוץ

חג שמח!